

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: V. V.

zastoupen Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou sídlem 736
01 Havířov – Město, Příčná 327/1

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlím 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2023, ve věci žádosti o starobní důchod

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla jeho námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 6. 2023 č. j. X, kterým žalovaná od 6. 2. 2023 přiznala žalobci starobní důchod ve výši 24 425 Kč měsíčně, od červnové splátky důchodu v roce 2023 ve výši 25 294 Kč měsíčně. Žalobce namítal, že žalovaná postupovala při výpočtu výše jeho starobního důchodu, konkrétně v částce výchovného za 2 vychované děti v celkové výši 1 000 Kč měsíčně, chybně. Výchovné za 2 vychované děti nepřičetla ke konečné částce procentní a základní výměry starobního důchodu. Naopak výchovné ve výši 1 000 Kč za 2

vychované děti učinila součástí procentní výměry starobního důchodu. Žalovanou zvolenou metodikou výpočtu starobního důchodu nedochází k faktickému navýšení jeho starobního důchodu o výchovné za 2 vychované děti. Postup žalované nebyl správný. Dle žalobce navíc platí podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, že procentní výměra starobního důchodu pojištěnce, jehož důchodový věk je stanoven podle odst. 1, se zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává tento důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka výše důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. 1. 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Zvýšení podle věty první a druhé se stanoví tak, jako kdyby starobní důchod byl přiznán ke dni 31. 12. 1995.

2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Odkázala na příslušnou právní úpravu, kterou v posuzované věci aplikovala a provedla detailní specifikaci postupu při výpočtu starobního důchodu žalobce. Konstatovala, že pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě byla žalobci zhodnocena výchova dvou dětí, které uvedl ve své žádosti o starobní důchod. Podle článku II. odst. 1 zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 582/1991 Sb., se starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023, zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte stanovené v tomto článku a zákona o důchodovém pojištění. Toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu. Žalobci byla pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě zhodnocena výchova dvou dětí a procentní výměra starobního důchodu tedy náleží ve výši 16 970 Kč měsíčně, což je součet částky 15 970 Kč představující procentní výměru ke dni vzniku nároku na starobní důchod a částky 1 000 Kč za dvě vychované děti. Takto vypočtená procentní výměra byla dále zvýšena podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění na 20 385 Kč na základě vládních nařízení od roku 1996 do roku 2022, vycházejí z maximální výše důchodu 5 100 Kč podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995. Základní výměra starobního důchodu žalobce podle § 33 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s ust. § 3 nařízení vlády č. 290/2002 Sb., pro rok 2023, činí 4 040 Kč. Výše starobního důchodu byla stanovena jako součet základní a procentní výměry (4 040 Kč + 20 385 Kč). Starobní důchod žalobce k 6. 2. 2023 tak činil 24 425 Kč měsíčně. Podle § 67ca zákona o důchodovém pojištění se od červnové splátky důchodu v roce 2023 zvyšuje procentní výměra 20 385 Kč (tj. již zvýšená o 1 000 Kč) o 2,3 % a 400 Kč, tj. o 869 Kč na 21 254 Kč. Základní výměra zůstává v nezměněné výši 4 040 Kč, celkem tedy žalobci náleží 25 294 Kč. Žalovaná zdůraznila, že navýšení procentní výměry o výchovné je možné provést pouze jednou s tím, že navýšená procentní výměra se následně bude v budoucnu dle příslušné právní úpravy valorizovat jako součást důchodu. Výpočet důchodu byl tedy dle žalované proveden správně. Není možné částku 1 000 Kč za vychované děti přičítat k procentní výměře důchodu znovu i po valorizaci, tj. v tomto případě k celkové částce důchodu ve výši 25 294 Kč. Žalovaná dále uvedla, že výchovné není příplatek ke starobnímu důchodu 500 Kč za každé vychované dítě, který se valorizuje

zvlášť o stejná procenta jako zbytek procentní výměry, ale je to zvýšení procentní výměry starobního důchodu, která se valorizuje včetně tohoto výchovného.

3. V doplňujícím vyjádření k žalobě, v němž žalovaná reagovala na žalobcem předložená rozhodnutí žalované, z nichž dovozoval, že žalovaná při výpočtu starobního důchodu a zohlednění výchovného postupovala dle jím předložených rozhodnutí odlišně, žalovaná zdůraznila, že obecně platí zásada, že v případě starobních důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 se o výchovné zvyšuje starobní důchod a toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu. Vyplácená procentní výměra starobního důchodu se tedy nepřepočítává a výchovné se pouze přičte k výši této procentní výměry náležející k datu zvýšení o výchovné (tj. nikoliv k procentní výměře ve výši stanovené k datu předchozího přiznání starobního důchodu). Žalobci byl starobní důchod přiznán rozhodnutím ze dne 13. 6. 2023 podle § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od 6. 2. 2023. Nejedná se tedy o starobní důchod přiznaný ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023. Procentní výměra starobního důchodu žalobce byla nejdříve stanovena standardním způsobem podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění částkou 15 970 Kč měsíčně. Tato procentní výměra byla na základě žádosti žalobce dále zvýšena podle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění o výchovné za 2 děti, tedy o částku 1 000 Kč, celkem činila procentní výměra důchodu žalobce k datu přiznání částku 16 970 Kč. Standardní procentní výměra ve výši 16 970 Kč (stanovená z výpočtového základu a zvýšená o výchovné za 2 děti) byla valorizována (zvýšena) podle § 37c odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění až na částku 66 472 Kč. Tato částka však přesahuje nejvyšší částku důchodu podle § 37c odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, tj. částku 20 385 Kč, z tohoto důvodu žalobci náleží procentní výměra zvýšená na částku 20 385 Kč. Co se týká případu pana L. B., pak z žalobcem předloženého rozhodnutí je zřejmé, že jemu byl přiznán starobní důchod před dosažením důchodového věku podle § 31 zákona o důchodovém pojištění (tzv. předčasný starobní důchod) již ode dne 1. 6. 2021, tj. před 1. 1. 2023. Procentní výměra předčasného starobního důchodu nebyla panu B. přiznána v „hornické“ výši stanovené podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, ale ve standardní výši jako jakémukoliv jinému pojištěnci. Co se týká anonymizovaného rozhodnutí předloženého žalobcem při jednání dne 22. 10. 2024, žalovaná k němu uvedla, že toto rozhodnutí je chybné a chybně je stanovena i výše důchodu, neboť tomuto pojištěnci jednak nemůže náležet výchovné „od lednové splátky 2023“, když k tomuto dni mu nebyl starobní důchod ještě přiznán, k přiznání starobního důchodu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění došlo až od 14. 8. 2023, jednak zvýšení o výchovné bylo omylem zahrnuto mezi předpisy o zvýšení důchodů podle § 37c odst. 2 věty první a druhé zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná poznamenala, že s pracovníky ČSSZ bylo již toto pochybení projednáno. Žalovaná se v uvedeném podání vyjádřila rovněž k textu z webových stránek www.naseduchody.cz a vyložila, že informace pod tabulkou je neúplná a uvedla konkrétní důvody, proč.
4. Na citované podání žalované žalobce reagoval podáním doručeným soudem dne 5. 12. 2024, v němž konstatoval, že je pravdou, že v jeho případě se nejedná o starobní důchod přiznaný před 1. 1. 2023. Zopakoval svůj názor, že u žalované dochází k opakované dvojkolejnosti rozhodnutí bez jednotné metodiky pro stanovení výše výchovného a jeho připočtení k výši starobního důchodu. Ve všech případech, které v rámci řízení doložil k důkazu je částka odpovídající výši výchovného v části rekapitulace starobního důchodu, připočtena ke konečné částce procentní výměry a dále konečné částce základní výměry.

V jeho případě je v konečné rekapitulaci rozhodnutí žalované ze dne 13. 6. 2023 uvedena toliko částka procentní výměry a částka základní výměry. Zdůraznil, že v zákoně č. 323/2001 Sb., který implementoval výchovné do zákona č. 155/1995 Sb., je u § 34a odst. 1 a odst. 2 uvedeno, že výše procentní výměry se zvyšuje, což je skutečností u všech tří dokládáných rozhodnutí žalované o starobních důchodech třetích osob, jež předložil soudu. Proto považuje rozhodnutí žalované za nesprávné. Rozdílným přístupem žalované dochází ke znevýhodňování starobních důchodců s odchodem do důchodu od 1. 1. 2023 z tzv. hornického důchodu anebo k opakovanému pochybení pracovníků žalované při zpracování předložených žádostí o přiznání starobního důchodu a výchovného.

5. Krajský soud rozsudkem ze dne 17. 12. 2024 č. j. 19 Ad 35/2023-49 žalobu zamítl. Proti uvedenému rozsudku podal žalobce kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 6. 2025 č. j. 21 Ads 14/2025-35 rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 12. 2024 č. j. 19 Ad 35/2023-49, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. K žalobcem navrženým důkazům, které krajský soud neprovedl, neboť je považoval za nadbytečné, Nejvyšší správní soud konstatoval, že předmětem soudního přezkumu sice bylo vskutku jen rozhodnutí napadené žalobou, nicméně žalobce nepožadoval, aby krajský soud předložená rozhodnutí přezkoumal mimo rámec předmětu řízení vymezeného žalobou. Pouze se jimi snažil prokázat své tvrzení, že žalovaná v jiných obdobných věcech postupovala odlišně, než jak tomu bylo v jeho případě. Nejvyšší správní soud odkázal na ust. § 2 odst. 4 správního řádu a na judikaturu zabývající se významem ustálené správní praxe a její způsobilosti založit legitimní očekávání adresátů veřejné správy. Konkrétně citoval z usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 88/2006-132, a to toliko větu, že „správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (případně i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán.“ Odkázal rovněž na rozsudky Nejvyššího správního soudu. Následně vyslovil závěr, že z výše uvedeného vyplývá, že žalobcem předložená rozhodnutí žalované v jiných věcech mohla být významná pro rozhodnutí ve věci, neboť pokud by se jednalo o obdobné případy jako ve věci žalobce (jak žalobce tvrdil) a pokud by se ukázalo, že žalovaná v těchto případech postupovala odlišně, mohlo by to vést ke zrušení jejího rozhodnutí. Krajskému soudu vytkl, že proto nemohl tyto důkazní návrhy žalobce zamítnout pro jejich nadbytečnost (respektive spíše nesouvislost s předmětem řízení); naopak se dle názoru Nejvyššího správního soudu jedná o důkazní návrhy zjevně relevantní, které mohou případně osvědčit existující správní praxi žalované. Nejvyšší správní soud poznamenal, že nepřehlédl tvrzení žalované, že se z jí uvedených důvodů nejedná o rozhodnutí v obdobných věcech; jestliže však krajský soud tato rozhodnutí k důkazu neprovedl, nemůže jejich obsah posuzovat ani Nejvyšší správní soud a nemůže pochopitelně ani spoléhat na sporné tvrzení žalované. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že krajský soud pochybil, pokud žalobcem navržené důkazy neprovedl, a tím zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.r.s. Nejvyšší správní soud krajskému soudu uložil, že v dalším řízení provede žalobcem navrhované důkazy, tedy konkrétně rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021 č. j. X, na něj navazující rozhodnutí žalované ze dne 14. 4. 2023, č. j. X, dále rozhodnutí žalované předložené žalobcem v anonymizované podobě a oznámení žalované ze dne 30. 12. 2022 č. j. X a na základě zjištěných skutečností posoudí jeho námitku ohledně odlišného postupu žalované v jiných

věcech. Vezme přitom na zřetel obsah důkazů i relevantní judikaturu správních soudů a Ústavního soudu k významu správní praxe a ochraně legitimních očekávání.

6. Krajský soud předně konstatuje, že důvod, pro který došlo ke zrušení jeho předchozího rozsudku Nejvyšším správním soudem považuje za nekorektní, neboť je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Při soudním přezkumu rozhodnutí nemusí soud provést veškeré navržené důkazy. Platí však, že pokud soud důkaznímu návrhu nevyhoví, musí takový postup přesvědčivě odůvodnit a takto krajský soud v posuzované věci také postupoval. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 147/2004-89 plyne, že „neakceptování návrhu provedení důkazů lze založit pouze argumentem, podle něhož tvrzená skutečnosti, k jejímž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále lze užít argument, dle kterého důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnout provedení důkazu lze konečně pro jeho nadbytečnost, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována, v dosavadním řízení bez důvodných pochybností postavena najisto“.
7. Co se týká ustálené správní praxe samotné, lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 88/2006-132, v němž rozšířený senát uvedl, že „princip vázanosti správního orgánu vlastní správní praxí, jestliže se taková praxe vytvořila, vyplývá ze zásady zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení. Tento ústavní princip, jenž musí veřejná správa respektovat, je vyjádřen i na úrovni podústavního práva v § 2 odst. 4 in fine správního řádu. Uvedeným ustanovením je vyjádřená zásada legitimního očekávání, která vytváří předpoklady pro předvídatelnost činnosti veřejné správy. Veřejná správa by měla ve svých postupech a rozhodování podržet určitou míru ustálenosti (kontinuity). Uvedené ustanovení mimo jiné rovněž explicitně nastoluje pro podmínky veřejné správy požadavek vytváření ustálené rozhodovací praxe, jež by měla být měněna jen v odůvodněných případech, když přitom důvody budou vždy legitimní“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že je tedy správní praxe zakládající legitimní očekávání „ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (případně i nečinnost) orgánu veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán“.
8. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře také upozornil na to, že závěr o ustálené správní praxi nelze opřít ani o dvě ani o čtyři, ani o šest rozhodnutí, jinými slovy ani z šesti rozhodnutí není možné ustálenou správní praxi prokázat, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 142/2012-27 a další.
9. V rozsudku č. j. 2 As 45/2022-49 Nejvyšší správní soud také připomenul, že i kdyby ustálená správní praxe žalovaného prokázána byla, Nejvyšší správní soud trvá pouze na relativní vázanosti správních orgánů dosavadní správní praxí, neuplatňuje ji absolutně.
10. Ve své judikatuře Nejvyšší správní soud také podotýká, že existence ustálené správní praxe je skutkovou otázkou, kterou je třeba před správními soudy dokazovat (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 88/2006-132); pokud účastník řízení porušení správní praxe tvrdí, musí své tvrzení doložit.
11. V rozsudku č. j. 4 Ads 211/2014-36 Nejvyšší správní soud kromě jiného uvedl, že ustálená praxe, která váže správní orgány a zakládá legitimní očekávání, může existovat pouze intra legem, tedy v mezích volnosti jednání, vyplývajících správním orgánům z právních

předpisů. Naopak jednání správních orgánů v rozporu se zákonem nemůže založit legitimní očekávání jednotlivců, kterého by se mohli před soudy dovolat.

12. Jak již výše uvedeno, existence ustálené správní praxe je skutkovou otázkou, kterou je třeba před správními soudy dokazovat.
13. Krajský soud považuje svůj předchozí postup, kdy odmítl provést žalobcem navržené důkazy pro nadbytečnost, neboť předmětem soudního přezkumu bylo toliko žalobou napadené rozhodnutí, jehož zákonnost zkoumal, považuje v intencích příkladmo výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu za postup zákonný. K tomu soud dále doplňuje, že tzv. anonymizované „rozhodnutí“ je ve vztahu k posuzované věci naprosto irelevantní, neboť tato listina není autentickým rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení, a nelze tedy tuto listinu vůbec považovat za rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení. Další dvě listiny, a to rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 6. 2021 č. j. X a na něj navazující rozhodnutí žalované ze dne 14. 4. 2023 č. j. X a oznámení žalované ze dne 30. 12. 2022 č. j. X nebyly důkazy, na základě nichž by bylo možné ustálenou správní praxi prokázat. Soud připomíná, že ani na základě šesti rozhodnutí ustálenou správní praxi prokázat není možné, jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu. Pokud Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku v odstavci 25 hovoří o tom, že naopak se jedná o důkazní návrhy zjevně relevantní, které mohou případně osvědčit existující správní praxi žalované, soud k tomu poznamenává, že účastník řízení není povinen toliko osvědčit existující správní praxi, ale existence ustálené správní praxe je skutkovou otázkou, kterou je třeba před správními soudy dokazovat (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 88/2006-132).
14. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
15. Krajský soud opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s.r.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. V dalším řízení soud vázán závazným právním závěrem Nejvyššího správního soudu, provedl žalobcem navržené důkazy, a to tzv. anonymizovaným „rozhodnutím“, z něhož soud činí toliko zjištění o tom, že se nejedná o autentické rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, v listině schází jakékoli označení, identifikační údaje, z nichž by bylo možno následně zjistit, zda Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutí toho obsahu vůbec vydala. Žádná další skutková zjištění soud z této listiny neučinil.
17. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 6. 2021 č. j. X soud zjistil, že se jedná o rozhodnutí, jímž byl panu L. B. přiznán podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů starobní důchod od 1. 6. 2021. V odůvodnění rozhodnutí se konstatuje, že účastník řízení, který před 1. 10. 2016 vykonával v hornictví se stálým pracovištěm podzemí v hlubinných dolech, požádal dne 18. 5. 2021 o přiznání starobního důchodu od 1. 6. 2021. Odůvodnění obsahuje výpočet starobního důchodu.
18. Z rozhodnutí ze dne 14. 4. 2023 č. j. X soud zjistil, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla ve věci žádosti o zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě a bylo rozhodnuto, že podle článku II bodu 1 zákona č. 323/2021, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č.

582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, se od 10. 1. 2023 zvyšuje procentní výměra starobního důchodu o částku zvýšení za 1 vychované dítě o 500 Kč měsíčně. Starobní důchod od data provedeného zvýšení činí 26 276 Kč měsíčně. V odůvodnění se uvádí, že účastník řízení žádostí ze dne 9. 12. 2022 požádal o zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy 1 dítěte podle článku II bodu 1 zákona č. 323/2021 Sb. V odůvodnění je dále uvedeno, že podle článku II bodu 1 zákona č. 323/2021 Sb., se starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023, zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte stanovené v tomto článku a v § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2022 nebo v ust. § 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2022. Toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu. Účastníku řízení náleží od splátky důchodu splatné v lednu 2023 zvýšení za 1 vychované dítě, které uvedl ve své žádosti o zvýšení starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte. Uvedené zvýšení náleží k výši procentní výměry starobního důchodu náležející ke dni splatnosti lednové splátky 2023.

19. Z oznámení ze dne 30. 12. 2022 č. j. X bylo zjištěno, že paní R. V. bylo sděleno, že od 1. 1. 2023 Česká správa sociálního zabezpečení zvyšuje vyplácené důchody podle § 4 Nařízení vlády č. 290/2002 Sb., takto: po úpravě náleží starobní důchod 2 970 Kč měsíčně, vdovský 10 168 Kč měsíčně, základní výměra 4 040 Kč měsíčně. Od lednové splátky 2023 Česká správa sociálního zabezpečení dále zvyšuje podle ustanovení článku II bodu 1 a 4 zákona č. 323/2021 Sb., ve znění pozdějších předpisů procentní výměru starobního důchodu za výchovu 2 dětí o 1 000 Kč měsíčně, od lednové splátky 2023 celkem náleží 18 178 Kč měsíčně.
20. Na návrh žalované soud provedl důkaz rozhodnutím ze dne 31. 10. 2023 č. j. X, z něhož bylo zjištěno, že panu A. L. byl podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, přiznán od 14. 8. 2023 starobní důchod ve výši 25 806 Kč měsíčně, dále bylo rozhodnuto o tom, že výplata starobního důchodu přiznaného od 14. 8. 2023 nenáleží.
21. Na návrh žalované soud dále provedl důkaz rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 7. 2024 č. j. X, jímž bylo rozhodnuto v důchodové věci pana A. L. tak, že podle § 36 odst. 2 a § 56 odst. 1 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se od 14. 9. 2024 zvyšuje starobní důchod náležející dle § 31 zákona o důchodovém pojištění a zároveň přiznává jeho výplata. Starobní důchod činí 26 166 Kč měsíčně. V závěru odůvodnění se konstatuje, že od lednové splátky 2023 se zvyšuje procentní výměra starobního důchodu o částku zvýšení za výchovu 1 dítěte o 500 Kč měsíčně.
22. Soud na návrh žalované provedl rovněž důkaz rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 7. 2025 č. j. X, jímž ČSSZ rozhodla v důchodové věci pana A. L., a to tak, že podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se od 14. 8. 2025 snižuje starobní důchod. Starobní důchod činí 26 042 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že Česká správa sociálního zabezpečení zjistila, že výše starobního důchodu účastníka řízení byla rozhodnutím ČSSZ č. j. X ze dne 31. 10. 2023 a rozhodnutím ČSSZ č. j. X ze dne 22. 7. 2024 stanovena nesprávně. V odůvodnění rozhodnutí je specifikováno, v čem nesprávnost předmětných rozhodnutí spočívá. Konstatuje se, že vzhledem k tomu, že

procentní výměra starobního důchodu byla účastníku řízení stanovena v souladu s ust. § 37c odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění v nejvyšší možné výměře podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., nebylo možno tuto částku navyšovat i o částku výchovného. Procentní výměru starobního důchodu dle § 37c odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění není možno zvyšovat o částku výchovného, neboť zákon č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, jenž upravuje zvyšování procentní výměry starobního důchodu v návaznosti na výchovu dětí, není možno zahrnout mezi valorizační předpisy o zvyšování důchodu, které nabyly účinnosti v období od 1. 1. 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se důchod přiznává, na něž odkazuje toto ustanovení. Procentní výměra přiznaného starobního důchodu tak byla Českou správou sociálního zabezpečení zvýšena účastníku řízení o částku výchovného chybně. Částka výchovného 500 Kč za výchovu jednoho dítěte mohla být zhodnocena pouze při výpočtu procentní výměry starobního důchodu dle § 37c odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění, nikoliv ve výpočtu tohoto důchodu v § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., stanoveného v nejvyšší možné částce 5 100 Kč k datu 31. 12. 1995, následně opakovaně zvýšené podle příslušných valorizačních předpisů (nikoliv však i o částku výchovného) k datu přiznání výplaty tohoto důchodu, tj. ke dni 14. 9. 2024, na částku 25 654 Kč. Rozhodnutím ČSSZ ze dne 22. 7. 2024 přitom byla nesprávně vypočtena výše starobního důchodu účastníka řízení stanoveného podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., na částku 26 166 Kč měsíčně, v níž byla chybně zhodnocena i částka výchovného včetně valorizace této částky. K nesprávnému výpočtu starobního důchodu účastníka řízení k datu jeho přiznání 14. 8. 2023 bez výplaty přitom došlo již rozhodnutím ČSSZ č. j. X ze dne 31. 10. 2023. I v rámci něj došlo při výpočtu starobního důchodu k chybnému zahrnutí částky výchovného do částky důchodu stanovené dle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb. Odůvodnění rozhodnutí dále obsahuje opravený výpočet výše starobního důchodu.

23. Další důkazy navržené žalobcem, a to listinou – podmínky k přiznání starobního důchodu na č. l. 91 – 107 a listinou na č. l. 116 – kopie e-mailu JUDr. A. T., soud pro nadbytečnost zamítl, neboť se jedná o dokumenty zpracované právníkem Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a soud neshledává jakoukoli právní relevanci těchto listin k posuzované věci. Jedná se o názor soukromého subjektu.
24. Podle ust. § 34a odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 323/2021 Sb., o důchodovém pojištění, výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1, 2 nebo 3 nebo podle § 31, se na žádost zvyšuje ode dne, od něhož se tento důchod přiznává, za každé dítě, které pojištěnec vychoval.
25. Podle ust. § 34a odst. 2 věty první téhož zákona, zvýšení za 1 vychované dítě činí od 1. 1. 2023 částku 500 Kč měsíčně.
26. Podle ust. § 34a odst. 3 téhož zákona, dítě se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle odst. 1 (dále jen „zvýšení za vychované dítě“) považuje za vychované, jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte podle § 32 odst. 4; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečuje nebo pečoval muž. Výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení za vychované dítě současně započítat více osobám; vychovávalo-li dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu. Při zvýšení za vychované dítě se přihlíží jen k výchově toho dítěte,

které jako vychované pojištěnec uvedl v žádosti o přiznání starobního důchodu; není-li tato podmínka splněna, zvýšení za vychované dítě nenáleží.

27. Podle článku II. bodu 1. zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 323/2021 Sb.), starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023, se zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky stanovené v bodech 3 až 5; toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu.
28. Podle článku II bodu 3. zákona č. 323/2021 Sb., věty první, podmínky výchovy dítěte se pro účely zvýšení podle bodu I. posuzují u všech pojištěnců podle právních předpisů účinných ke dni, od něhož byl starobní důchod přiznán, pokud se dále nestanoví jinak; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečoval muž.
29. Podle ust. § 34a odst. 2 zákona č. 323/2021 Sb., zvýšení za 1 vychované dítě činí od 1. 1. 2023 částku 500 Kč měsíčně. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se zvyšuje od 1. 1. kalendářního roku tak, že částka zvýšení za 1 vychované dítě platná od 1. 1. předchozího kalendářního roku se zvýší o tolik procent, o kolik se zvyšuje procentní výměra vypláceného starobního důchodu podle § 67 odst. 8 nebo odst. 9. Pokud v předchozím kalendářním roce došlo k mimořádnému zvýšení vyplácených důchodů, přičte se k počtu procent podle věty druhé ještě tolik procent, o kolik se zvýšila procentní výměra vypláceného starobního důchodu podle § 67 odst. 10. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.
30. Z dokazování, které soud v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným ve zrušovacím rozsudku provedl, nevyplynuly žádné skutečnosti, ze kterých by mohla být dovozována ustálená správní praxe či legitimní očekávání. Důkazy předložené žalobcem porušení § 2 odst. 4 správního řádu nijak neprokazují. Soud zdůrazňuje ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu, že tyto důkazy ani nebyly způsobily správní praxi prokázat.
31. Co se týká rozhodnutí v důchodové věci pana B. – rozhodnutí ČSSZ ze dne 30. 6. 2021 č. j. X ze dne 14. 4. 2023, č. j. X, tak v důchodové věci pana B. šlo o přiznání starobního důchodu (předčasného starobního důchodu) před dosažením důchodového věku podle § 31 zákona o důchodovém pojištění již od 1. 6. 2021, tj. před 1. 1. 2023 a v jeho případě tak bylo aplikováno přechodné ustanovení článku II zákona č. 323/2021 Sb., a již přiznaný a vyplácený starobní důchod byl od 10. 1. 2023 zvýšen o 500 Kč za 1 dítě, přičemž toto zvýšení náleží k procentní výměře (21 736 Kč + 500 Kč). Procentní výměra předčasného starobního důchodu nebyla panu B. přiznána v „hornické“ výši stanovené podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, ale ve standardní výši jako kterémukoli jinému pojištěnci. Jedná se o důchodovou věc skutkově odlišnou od věci žalobce. V důchodové věci pana L. žalovaná vysvětlila v rozhodnutí ze dne 11. 7. 2025 č. j. X nesprávnost předchozích jí vydaných rozhodnutí ze dne 31. 10. 2023 č. j. X ze dne 22. 7. 2024 č. j. X, kterým Česká správa sociálního zabezpečení stanovila výši starobního důchodu nesprávně a následně tedy přistoupila k vydání rozhodnutí ze dne 11. 7. 2025 č. j. X. K přiznání starobního důchodu došlo až od srpna 2023, výchovné proto nemůže náležet od lednové splátky 2023, jak je v odůvodnění rozhodnutí v důchodové věci pana L. uvedeno a další chyba spočívá v tom, že procentní výměra přiznaného starobního důchodu byla zvýšena o

částku výchovného chybně. Částka výchovného 500 Kč mohla být zhodnocena pouze při výpočtu procentní výměry starobního důchodu dle § 37c odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění, nikoliv ve výpočtu tohoto důchodu dle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., stanoveného v nejvyšší možné částce 5 100 Kč k datu 31. 12. 1995, následně opakovaně zvýšené podle valorizačních předpisů (nikoliv však o částku výchovného) k datu přiznání výplaty důchodu, tj. k 14. 9. 2024, na částku 25 654 Kč.

32. Ve vztahu k žalobou napadeného rozhodnutí soud dospěl k následujícím závěrům. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 6. 2023 č. j. X byl žalobci přiznán podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, od 6. 2. 2023 starobní důchod částkou 24 425 Kč. V případě žalobce se tedy nejedná o starobní důchodu přiznaný od data před 1. 1. 2023. Soud se zcela ztotožňuje s postupem žalované při výpočtu starobního důchodu a jeho zvýšení na základě žádosti žalobce o výchovné za 2 děti dle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Z § 4 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění plyne, že výše starobního důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Procentní výměra starobního důchodu žalobce byla nejprve stanovena podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění částkou 15 970 Kč měsíčně, tedy procentní sazbou z výpočtového základu, přičemž v podrobnostech soud odkazuje na detailní výpočet, jak je uveden v rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, neboť s tímto postupem souhlasí. Tato procentní výměra byla na základě žádosti žalobce zvýšena o výchovné za 2 děti dle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy o částku 1 000 Kč. Procentní výměra tak činila 16 970 Kč. Takto stanovenou procentní výměru ve výši 16 970 Kč, tedy včetně zvýšení o výchovné za 2 děti, žalovaná zvýšila v souladu s § 37c odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění podle vládních nařízení od roku 1996 naposledy podle vládního nařízení č. 290/2022 Sb., na částku 66 472 Kč měsíčně. Podle § 37c odst. 2 věty první a druhé zákona o důchodovém pojištění, procentní výměra starobního důchodu pojištěnce, jehož důchodový věk byl stanoven podle odst. 1 se zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zák. č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Vzhledem k tomu, že tato částka 66 472 Kč přesáhla nejvyšší částku důchodu podle § 37c odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, tedy částku 20 385 Kč, je správný závěr žalované, že žalobci náleží procentní výměra starobního důchodu 20 385 Kč. Starobní důchod žalobce k 6. 2. 2023 činil 24 425 Kč, jakožto součet základní výměry 4 040 Kč a procentní výměry 20 385 Kč. Žalovaná dále od červnové splátky důchodu v roce 2023 podle § 67ca zákona o důchodovém pojištění procentní výměru důchodu, tj. částku 20 385 Kč zvýšila podle § 67ca odst. 1, odst. 2 o 2,3 % a o 400 Kč, takže k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobci náležel starobní důchod ve výši 25 294 Kč. Soud souhlasí s žalovanou, že navýšení procentní výměry o výchovné je možné provést pouze jednou s tím, že navýšená procentní výměra se následně bude dle příslušné právní úpravy valorizovat. I dle názoru soudu není možné částku 1 000 Kč výchovného přičítat k procentní výměře důchodu znovu i po valorizaci. Soud rovněž souhlasí s žalovanou, že výchovné není příplatek ke starobnímu důchodu, který se valorizuje zvlášť o stejná procenta jako zbytek procentní výměry, ale je

to zvýšení procentní výměry starobního důchodu, která se valorizuje včetně toho výchovného.

33. Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná a podle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.
34. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná podle § 60 odst. 2 s.ř.s. nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 28.08.2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně